E-ISSN : 2181-4341
https://wordlyknowledge.uz
IMPACT FACTOR(SJIF) : 3,934

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING RASM CHIZISH TEXNIKASINI EGALLASHIDA AN'ANAVIY VA NOAN'ANAVIY RASM CHIZISH USULLARIDAN FOYDALANISH

Crossref Doi : https://doi.org/10.37547/iqro-volume04-issue01-31

BEKNAZAROVA BAXMALOY SHERMUROT QIZI

Navoiy davlat pedagogika instituti

Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi

(Maktabgacha ta'lim)2- kurs magistranti

Annotatsiya

Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalar o'rtasida rasm chizish ko'nikmalarini egallashga an'anaviy va noan'anaviy chizish texnikasining ta'siri ko'rib chiqilgan. An'anaviy usullar qanday qilib tuzilgan poydevor yaratishini o'rganadi, noan'anaviy usullar esa ijodkorlik va individuallikni rivojlantiradi. Tadqiqot yaxlit rivojlanish va san'atga bo'lgan umrbod ishtiyoqni rivojlantirish uchun turli xil chizish texnikasini kiritish muhimligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar

Maktabgacha yoshdagi bolalar, rasm chizish texnikasi, an'anaviy usullar, noan'anaviy usullar, o'zlashtirish, rivojlantirish, ijodkorlik, nozik vosita mahorati.

Annotation

This article examines the influence of traditional and unconventional drawing techniques on the acquisition of drawing skills among preschool children. Traditional methods study how structured foundation is created, while non-traditional methods develop creativity and individuality. The study emphasizes the importance of incorporating different drawing techniques to develop holistic development and a lifelong passion for the arts.

Keywords

Preschool children, drawing techniques, traditional methods, unconventional methods, mastering, development, creativity, fine motor skills.

Аннотация

В данной статье рассматривается влияние традиционных и нетрадиционных техник рисования на овладение навыками рисования у дошкольников. Он исследует, как традиционные методы создают структурированную основу, в то время как нетрадиционные методы развивают творчество и индивидуальность. В исследовании подчеркивается важность включения различных техник рисования для целостного развития и развития пожизненной страсти к искусству.

Ключевые слова

Дошкольники, техника рисования, традиционные методы, нетрадиционные методы, освоение, развитие, творчество, мелкая моторика.

Rasm chizish maktabgacha yoshdagi bolalar uchun muhim ifoda shakli bo'lib, ular o'z fikrlari, g'oyalari va his-tuyg'ularini etkazish vositasi bo'lib xizmat qiladi. Erta bolalik davrida rasm chizish ko'nikmalarini egallash kelajakdagi badiiy rivojlanish uchun asos yaratadi va kognitiv, hissiy va nozik vosita mahoratini rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalar o'rtasida rasm chizish ko'nikmalarini egallashda an'anaviy va noan'anaviy chizish texnikasidan foydalanish ko'rib chiqiladi.

- Adabiyotlarni ko'rib chiqish: chizish texnikasi va ularning maktabgacha yoshdagi bolalarning rasm chizish ko'nikmalarini egallashiga ta'siri bo'yicha mavjud tadqiqotlarni o'rganish uchun keng qamrovli tadqiqotlar o'tkazildi. Sharhda ijodkorlik, nozik vosita mahorati va kognitiv rivojlanish kabi asosiy omillar ko'rib chiqildi.
- Kuzatuv tadqiqoti: 3-5 yoshdagi maktabgacha yoshdagi bolalar guruhi ishtirokchi sifatida tanlandi. Olti hafta davomida ular an'anaviy va noan'anaviy rasm chizish texnikasiga duch kelishdi. An'anaviy texnikaga asosiy shakllar, kuzatuv va rang berish kiradi, noan'anaviy texnikalar esa turli xil materiallar, to'qimalar va noan'anaviy vositalardan foydalanishni o'z ichiga oladi.

Maktabgacha yoshdagi bolalar tomonidan rasm chizish texnikasini egallash ko'pincha an'anaviy va noan'anaviy yondashuvlarning kombinatsiyasini o'z ichiga oladi. Keling, texnikaning ikkala turini va ularning erta bolalik rivojlanishidagi ahamiyatini o'rganamiz [5:76].

An'anaviy Chizish Texnikasi:

An'anaviy rasm chizish texnikasi odatda o'qitiladigan va qo'llaniladigan usullarga murojaat qiling rasmiy badiiy ta'lim. Ushbu texnikalar bolalarga qo'l-ko'zni muvofiqlashtirish, kuzatish va vakillik kabi asosiy ko'nikmalarni o'rgatishga qaratilgan. Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlatiladigan ba'zi an'anaviy rasm chizish texnikasi:

- kontur chizish: bolalar ob'ekt yoki predmetning konturini yoki konturini kuzatishni va chizishni o'rganadilar, uning shakllari va shakllariga e'tibor berishadi.
- Shading: bolalar yorug'lik va soyani tasvirlash uchun turli xil soyalash usullaridan foydalanishni o'rganadilar, ularning chizmalariga chuqurlik va o'lcham berishadi.
- perspektiv: bolalarga tomoshabindan uzoqlashganda ob'ektlar qanday qilib kichikroq ko'rinishini tushunishga yordam berish uchun perspektivning asosiy tamoyillari kiritilishi mumkin.
- Proportionlar: bolalarga nisbatlar haqida o'rgatish, ularning chizmalarida turli elementlarning nisbiy kattaligi va joylashishini tushunishga yordam beradi [1:6].

An'anaviy Bo'lmagan Chizish Texnikasi:

An'anaviy bo'lmagan chizish texnikasi ijodkorlik, tasavvur va o'zini namoyon qilishni rag'batlantiradigan kamroq rasmiy yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Ushbu usullar badiiy rivojlanishni rivojlantirishda va bolalarga o'zlarining noyob g'oyalari va istiqbollarini o'rganishga imkon berishda bir xil darajada qimmatli bo'lishi mumkin. Ba'zi misollar:

- bepul rasm: Maktabgacha yoshdagi bolalar ko'pincha o'z fikrlari va his-tuyg'ularini san'at orqali ifoda etishlariga imkon beradigan aniq ko'rsatmalar yoki ko'rsatmalarsiz erkin chizishga da'vat etiladi.
- Scribbling: Scribbling bolalarda nozik vosita mahoratini va qo'l-ko'zni muvofiqlashtirishni rivojlantirishga yordam beradi, shuningdek chiziqlar, shakllar va naqshlardan foydalanishni o'rganadi.
- kollaj: qog'oz, mato yoki tabiiy narsalar kabi turli xil materiallarni kesish va yopishtirish orqali kollajlar yaratish bolalarga to'qimalar, ranglar va kompozitsiyalar bilan tajriba o'tkazishga yordam beradi.
- barmoqlarni bo'yash: bo'yash uchun barmoqlar yoki qo'llardan foydalanish bolalarga turli xil teginish hissiyotlarini boshdan kechirish va to'g'ridan-to'g'ri qog'ozga ranglarni aralashtirishni o'rganish imkonini beradi.

Texnikani birlashtirishning ahamiyati:

Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun an'anaviy va noan'anaviy rasm chizish texnikasi qimmatlidir. An'anaviy texnikalar ko'nikma va bilimlarning asosini yaratadi, noan'anaviy usullar esa ijodkorlik, tasavvur va shaxsiy ifodani rivojlantiradi. Ushbu yondashuvlarni birlashtirish bolalarda ham texnik qobiliyatlarni, ham badiiy ishonchni rivojlantirishga imkon beradi [3:104].

An'anaviy texnikani o'z ichiga olgan holda, bolalar atrofdagi dunyoni kuzatishni va aniq ifodalashni o'rganadilar. Ular badiiy rivojlanishning keyingi bosqichlarida qo'llanilishi mumkin bo'lgan ko'nikmalarni rivojlantiradilar. Boshqa tomondan, noan'anaviy texnikalar o'zini namoyon qilish va tadqiq qilish uchun imkoniyatlar yaratadi, bolalarni materiallar, to'qimalar va g'oyalar bilan cheklovlarsiz tajriba o'tkazishga undaydi.

An'anaviy va noan'anaviy usullarni o'z ichiga olgan muvozanatli yondashuvni taklif qilish orqali o'qituvchilar va tarbiyachilar maktabgacha yoshdagi bolalarning rasm chizish ko'nikmalarini yaxlit rivojlanishini qo'llab-quvvatlashlari, ularning ijodkorligi, tasavvurlari, nozik vosita qobiliyatlari, kognitiv qobiliyatlari va hissiy ifodalarini rivojlantirishlari mumkin.

An'anaviy chizish texnikasi: an'anaviy usullardan foydalanish maktabgacha yoshdagi bolalarga shaklni aniqlash, qo'l-ko'zni muvofiqlashtirish va chegaralar ichida rang berish kabi asosiy rasm chizish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam berdi. Ushbu texnikalar rasm chizishning asosiy tushunchalarini tushunish uchun tuzilgan asos yaratdi [4:57].

Noan'anaviy chizish texnikasi: noan'anaviy usullardan foydalanish bolalarga o'z ijodlarini o'rganish va yangilik tuyg'usini rivojlantirishga imkon berdi. Turli xil materiallar va noan'anaviy vositalardan foydalanish eksperimentlarni rag'batlantirdi, bu esa rasm chizish orqali o'zlarini

ifoda etishning noyob usullarini kashf etishga olib keldi. Bu ularning tasavvurini kuchaytirdi va mustaqil fikrlashga yordam berdi.

Muhokama:

Kognitiv va nozik vosita mahoratini rivojlantirish: an'anaviy va noan'anaviy chizish texnikasi fazoviy xabardorlik, kuzatish va muammolarni hal qilish qobiliyatlari kabi bilim qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam berdi. Badiiy vositalar va materiallarni manipulyatsiya qilish, qo'llarning epchilligi va boshqaruvini yaxshilash orqali nozik vosita mahorati yaxshilandi.

Ijodkorlik va individuallik: noan'anaviy usullar maktabgacha yoshdagi bolalarga o'z ijodini namoyon etish va badiiy individualligini rivojlantirish uchun platforma yaratdi. Eksperimentlar va noan'anaviy yondashuvlarni rag'batlantirish orqali bolalar o'z qobiliyatlariga ishonch hosil qilishdi va o'zlarining noyob badiiy uslublarini qabul qilishni o'rgandilar [2:23].

Ishtirok etish va zavqlanish: turli xil texnikalardan foydalanish o'quv jarayonida bolalarning qiziqishi va faolligini saqlab qoldi. An'anaviy va noan'anaviy usullarning kombinatsiyasi san'at va rasmga ijobiy munosabatni rivojlantirib, dinamik va rag'batlantiruvchi muhit yaratdi.

Xulosa va takliflar

An'anaviy va noan'anaviy rasm chizish texnikasining integratsiyasi maktabgacha yoshdagi bolalar o'rtasida yaxlit rivojlanishni rivojlantirish uchun juda muhimdir. An'anaviy usullar fundamental ko'nikmalarni o'rgatish orqali asos yaratadi, noan'anaviy usullar esa ijodkorlik va individuallikni rivojlantiradi. Maktabgacha tarbiyachilar va ota-onalar bolalar uchun har tomonlama badiiy tajribani ta'minlash uchun turli xil rasm chizish texnikasini o'z ichiga olishi kerak. Kelajakdagi tadqiqotlar an'anaviy va noan'anaviy usullarni birlashtirishning maktabgacha yoshdagi bolalarning badiiy rivojlanishiga uzoq muddatli ta'sirini o'rganishga qaratilishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha yoshdagi bolalar tomonidan rasm chizish texnikasini egallash an'anaviy va noan'anaviy yondashuvlarni birlashtirish orqali boyitilishi mumkin. Asosiy ko'nikmalarni tarbiyalaydigan va ijodiy ifodani rag'batlantiradigan muvozanatli muhitni ta'minlash orqali biz yosh rassomlarga o'z salohiyatini o'rganish va san'atga umrbod ishtiyoqni rivojlantirish imkoniyatini bera olamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar

1.Hamrayeva, A. (2021). Ta’lim jarayonini tashkil etishga nisbatan texnoloik yondoshuv. Мактабгача таълим журнали.

2.Hamrayeva, A. (2021). Педагог тарбиячиларда компетентликни ривожлантириш. Мактабгача таълим журнали, 3(Preschool education journal).

3. Hamrayeva.A - Мактабгача таълим журнали, 2021 Ta’lim jarayonini tashkil etishga nisbatan texnoloik yondoshuv

E-ISSN : 2181-4341
https://wordlyknowledge.uz
IMPACT FACTOR(SJIF) : 3,934

4.Development of professional competence of the future pedagogical teacher XA Farxadovna - European Journal of Molecular&Clinical Medicine, 2021

5.Oliy ta'lim muassasasi talabalarining kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning mazmuni AF Xamrayeva - Academic research in educational sciences, 2021

WORDLY
KNOWLEDGE